

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Sacrorvm Ritvvm Et Caeremoniarvm

Vinitor, Gerlacus

Coloniae Agrippinae, 1656

VII. De Commemorationibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9459

posse fieri alteram Missam solemnem de festo translato, exceptis tamen diebus in Rubrica superius posita specificatis; quia ab horum dierum mysterijs ne minimum quidem est aliò distrahendus populus.

§. 2. Quod si vnam tantum velint aut possint celebrare ij, qui ad Missam tenentur cantandam ratione chori, eam non debent omittere quæ Officio correspondet. Et si Festum translatum admittat in Missa Symbolum, poterit etiam illud dici in hac Missa: in fine verò prædictarum duarum Missarum Evangelium dicitur S. Ioannis, non aliud Feriæ, vel Festi occurrentis.

*Cauantur
loco citato.*

§. 3. Prædictæ item duæ Missæ eâ ratione cantandæ erunt, vt altera de die post Horam congruentem altera de Festo (cùm nullam habeat cum Officio connectionem) post Nonam, si hoc accidat in Temporibus Pentecostes, ambæ quidem post Nonam, sed illa prius de die quæ cum Officio concordat, postea de Festo: Et licet in hoc casu nulla Hora sit media inter vtramque Missam; tamen quia est casus vnicus, & priuilegiatus ob concursum populi.

*Cauantur
ibidem.*

TITVLVS VII.

De Commemorationibus.

1. **C**ommemorationes in Missis fiunt sicut in Officio. De Festo Simplici fit commemoratio in Missa, quando de eo in Officio facta est commemoratio in primis vespers. Quando autem de eo fit commemoratio tantum ad Laudes, in Missa solemnè non fit commemoratio de eo, sed in Missis tantum priuatis. Excipitur Dominica Palmarum, & Vigilia Pentecostes, in quibus nulla fit commemoratio, etiam in Missis priuatis, de festo simplici occurrente, licet facta sit in Officio. De Dominica fit commemoratio, quando in ea agitur de festo Duplici. De Octaua fit commemoratio, quando infra Octauam celebratur aliquod Festum, nisi illud Festum fuerit de

de exceptuatis in Rubrica Breuiarij de Commemorationibus. Item quando infra Octauam fit de Dominica.

2. De Feria fit commemoratio in Aduentu, Quadragesima, Quatuor Temporibus, Rogationibus, & Vigilijs, quando Missa dicenda est de Festo illis temporibus occurrente. Sed in Ecclesijs Cathedralibus & Collegiatis, vbi plures Sacerdotes quotidie celebrant, in Ferijs, Rogationibus, & Vigilijs prædictis, quæ habent Missas proprias, dicuntur duæ Missæ vna de Festo, alia de Feria, Rogationibus, & Vigilia, absque vlla vtrorumque commemoratione: in festis tamen maioribus primæ classis nihil fit de Vigilia occurrente, vt dictum est, supra.

3. Quando infra Hebdomadam dicuntur Missæ votiuæ, post primam Orationem semper dicitur Oratio eius de quo fit Officium, vt supra explicatum est in propria Rubrica.

4. Quando fit commemoratio de Feria Quatuor Temporum, pro Feriæ commemoratione dicitur prima Oratio, quæ concordat cum Officio.

5. In faciendis commemorationibus seruetur ordo, vt in Breuiario. De Dominica, ante diem infra Octauam; de die infra Octauam, ante Ferias prædictas; de Ferijs prædictis, ante festum simplex; de festo simplici, ante Orationes quæ secundo vel tertio loco dicendæ assignantur, & hæc dicantur ante Orationes votiuas: in quibus votiuis seruetur deinde dignitas Orationum, vt de S. Trinitate, de Spiritu Sancto, de Sacramento, de S. Cruce ante votiuam de B. Maria, & de Angelis, & S. Ioanne Baptista ante Apostolos, & similiter in alijs.

6. Si facienda fit commemoratio pro Defunctis, semper ponitur penultimo loco. In Missis autem

autem
pro v
uis &

7.
tant
tur: &
tūm

Dom
8.

vna
Orat
non
vel P
creti

6.
eleijs
cifica

obser
obedi
mam,

doque
tione
debet
cio di
nim C

nonici
quus.
Tertia
bilem
expres

S.
Choro
nūs si
Tit. 3. de
dua Ma
nam. e
euntur
cantant
Rituur
non po

autem Defunctorum nulla fit commemoratio pro viuis, etiamsi Oratio esset communis pro viuis & defunctis.

7. Quando dicuntur plures orationes, prima tantum & vltima cum sua conclusione terminantur: & ante primam & secundam Orationem tantum dicitur *Oremus*: ante primam dicitur etiam, *Dominus vobiscum*.

8. Cum verò dicuntur plures Orationes, & vna Oratio eadem sit cum alia ibidem dicenda, Oratio huiusmodi, illa scilicet quæ eadem est, non aliæ, commutetur cum alia de Comuni, vel Proprio, quæ sit diuersa. Idem seruetur in Secretis, & Orationibus post Communionem.

ANNOTATIONES.

§. 1. Rubrica hæc de cantandis duabus Missis, in Ecclesijs Cathedralibus & Collegiatis diebus in ea specificatis; est de re grauissima, & strictissime à Canonicis obseruanda; tum quia præcipit Pius V. in virtute sanctæ obedientiæ in Bulla, vt decantetur Missa iuxta normam, ritum, & modum à se præscriptum, hoc est, quandoque duæ; Tum quia altera earum sine commemoratione alterius iuxta Rubricam superiùs expressam dici debet, & hoc modo altera non respondet integrè Officio diuino, in quo fit de Festo & Feria simul (Missa enim Conuentualis debet respondere integrè Horis Canonicis) tum etiam quia est ritus Ecclesiæ perantiquus. Præterea quia circumstantia illa temporis (post Tertiam altera, altera post Nonam) indicat esse notabilem ritum. Denique quia hæc de re Missale suis locis expresse monet Lectorem ne obliuioni tradatur.

§. 2. Notandum quod ambæ Missæ cantari debent Choro præsentem, nec sufficit, si altera legatur, multò minus si dicatur priuatim, absente Choro, quia Rubricæ Tit. 3. de Feria & Vigilia n. 1. expresse sic habent *Cantantur duæ Missæ vna de Festo post Tertiam, alia de Feria post Nonam.* ex quo patet dum hoc in loco Rubrica habet, *dicuntur duæ Missæ* per verbum *dicuntur* explicandum fit, *cantantur*. Quod ita strictè obseruandum censet sacra Rituum Congregatio, vt die 16. Maij 1626. decreuerit, non posse omitti alteram ex duabus Missis cantandis

*Gauantus
comment. in
Rubr. Missalis
part. 3.
tit. 11. n. 7.*

*Gauantus
part. 3. tit.
11 n. 8. & 11.*

ob celebrationem Capituli Canonorum; & iterum hoc idem die 16. Ianuarii 1627. asseruerit, ne duæ Missæ etiam ex necessaria negotiorum causa & capitulari omittantur.

*Gavantus
part. 1. tit. 7.
n. 2. lit. h.*

§. 3. Obseruandum deinde quod quando præscribuntur duæ Missæ cantandæ vna de festo, alia de Feria, aut Vigilia, si in Officio facta fuerit quædam commemoratio de Simplici, aut de die infra Octauam, hæc commemoratio faciendâ erit in Missa de festo, sed non in Missa de feria: Si verò faciendâ sit commemoratio feriat, aut Vigiliæ, fiet in Missa de feria, & non in Missa de Sancto.

*Castaldus
Praxi Car.
sect. 6. c. 3.
n. 20.*

§. 4. In quibus Ecclesijs, diebus Festis Sanctorum vna tantum celebratur Missa; In ijs dum Rubrica duas præcipit cantandas Missas, Missa Conuentualis erit de Sancto celebrabiturque post Tertiam, & in ea fieri debet Commemoratio Feriat, nam cessat ratio Rubricæ quæ ait in Ecclesijs Collegiatis, in quibus plures Sacerdotes quotidie celebrant.

*Epitome
Theauri Sa-
ctorum Ri-
tuum. Par. 1.
tit. 7. n. 6.*

§. 5. Occurrente festo Duplici in Dominica nunquam dicuntur duæ Missæ, vt in feriis priuilegiatis, quia Missa Dominicæ resumitur potest in Dominica, & vtraque dicenda esset post Tertiam quod inconuenient censetur.

*Gavantus
comment in
Rubr. Miss.
Part. 1. tit. 7.
n. 5. lit. h.*

§. 6. Dicit Rubrica sub n. 5. huius tituli quod in faciendis commemorationibus seruandus sit ordo, in quibus non paucis magna est difficultas; sed facile erit, eas in ordinem debitum redigere, si orationes omnes quæ dici possunt in Missa in tres classes diuidamus. Prima erit orationum officij: Secunda ordinariorum. Tertia extraordinariorum. Orationes officij sunt illæ quæ dictæ fuerunt in officio, & hæc primum locum occupant. Secunda sunt illæ quæ notantur secundo vel tertio loco dicendæ, & hæc cedunt tantum orationibus officij; Tertia sunt illæ quæ assumuntur ad libitum Sacerdotis, vel pro deuotione petentium, & hæc cedunt omnibus alijs v. g. si in officio semiduplici, fiat commemoratio de simplici, in Missa secunda oratio erit de simplici, tertia quæ secundo loco dicenda erat, puta, *A cunctis*, vel alia similis, & tertia (si sit ad libitum) poterit esse de sancto pro deuotione, nam sicut Oratio votiuâ v. g. de Spiritu Sancto cedit commemorationi Feriat simplicis, ita cedere debet orationibus quæ secundo vel tertio loco iubentur dici. Cæteris autem paribus attenditur dignitas eorum de quibus est Oratio. Quod et si

et si du-
gem pi-
nitatis
gendis
orationi-
cio.

§. 7
etionu
Aduen
ex n. 3.
quo fit

§. 8
do die
cum su
uandu
bus nin
Episco
ne Abb
his eni
ptum d
Quod n
ijsdem
quod in
conclusi

§. 9.
Trinitat
ditis sub
sub sine
sam voti
tantum
sione, in
bus Ad p
Missa vot
salis: sed
habentur
Sancto.

§. 10
nis S. Pau
diatè pos
S. Petri fi
rentur, qu
v. ceder
postolis q
ne venera
vincula 3.

etsi durum aliquibus videtur, est tamen rationale legem præponi arbitrio privati hominis, & ex communitatis præscripto agenda, omnino præponderant agendis ex privato affectu, quem sequitur Sacerdos in orationibus votiuis, quæ non concordant cum Officio.

§. 7. Quod si occurrat alicubi festum nouem lectionum in Vigilia intra Aduentum; in Missa oratio de Aduentu dici debet ante orationem Vigiliæ vt constat ex n. 3. huius Tituli quod oratio secunda debeat esse de quo fit officium.

*Gauantus
loco cit. lib. n.*

§. 8. Rubrica sub n. 7. huius Tituli habet vt quando dicuntur plures orationes prima tantum & vltima cum sua conclusione terminentur, quod temper obseruandum, exceptis tamen sequentibus actibus solennibus nimirum in Collatione Ordinum, Consecratione Episcoporum, Regum, Reginarum; item in benedictione Abbatum, Abbatissarum, Virginum, & Cœmiterij, his enim in casibus iuxta Pontificalis Romani præscriptum duæ vniuntur Orationes sub vno *Per Dominum*. Quod minimè faciendum in alijs Missis priuatis sub iisdem actibus fortè celebrandis, non enim datur casus quod in Missis priuatis dicantur duæ orationes sub vna conclusione.

*Gauantus
loco cit. lib. par. 4. tit. 17
n. 15.*

§. 9. Pro gratiarum actione dicitur Missa de sancta Trinitate, vel de Spiritu Sancto, vel de beata Maria aditis sub vna conclusione Orationibus quæ habentur sub fine Missalis recens recogniti & correcti post Missam votiuam de S. Trinitate ita vt in Missa solenni duæ tantum dicantur Orationes sub vna duntaxat conclusione, in Missis vero priuatis sub diuersis conclusionibus Ad postulandam gratiam Spiritus Sancti dicitur Missa votiuam de Spiritu Sancto quæ habetur in fine Missalis: sed mutatis Orationibus, dicuntur enim eæ quæ habentur in fine eiusdem Missæ votiuæ de Spiritu Sancto.

*Gauantus
loc. cit. n. 8
lit. q.*

§. 10. In votiuis Conuersionis aut Commemorationis S. Pauli facienda est commemoratio S. Petri immediate post primam Orationem, & idem ita in votiuis S. Petri fit commemoratio S. Pauli ne vnquam separentur, quos Ecclesia coniunxit. Sed melius est, earum vce dicere Missam votiuam communem de iisdem Apostolis quæ habetur sub fine Missalis cum intentione venerandi conuersionem S. Pauli aut cathedram vel vincula S. Petri.

*Gauantus
part. 4. tit. 17. n. 6.*

§. 11. Cùm

§. II. Cum dicuntur plures orationes, secreta & post Communiones, & una ex iis sit eadem cum alia, eo casu prima manet, altera mutatur; & ita accidit in praxi, quia Celebrans, qui non prouidit Secretas, dicit primam de sancto; mox aduertens secundam esse eandem, non potest mutare secundam. Sed mutatio de Dominica, aut Feria, aut de ijs quæ sunt ad libitum fiet in proximè sequentem v.g. si fiat Officium de S. Martino Episcopo in Dominica 22. post Pentecosten, Orationes secreta sunt eadem: sed tunc Secreta Dominicæ 22. mutabitur in Secretam Dominicæ 23. & sic de alijs. Dicitur in Rubrica quod illa quæ eadem est, non alia mutetur, quia si prima oratio sit eadem, & secreta diuersa, nulla est ratio mutandi secretam: idem dicendum est de post-Communione.

TITVLVS VIII.

De introitu, Kyrieleyson, & Gloria in excelsis.

1. **I**ntroitus semper eodem modo dicitur cum *Gloria Patri*, vt in Ordinario, præterquam tempore Passionis, & in Missis Defunctorum, vt etiam ibi annotatum est.
2. *Kyrieleyson* dicitur nouies post Introitum, alternatim cum ministro, id est, ter *Kyrieleyson*, ter *Christeleyson*, ter *Kyrieleyson*.
3. *Gloria in excelsis* dicitur quando cunque in Matutino dictus est Hymnus *Te Deum*, præterquam in Missa Feriæ quintæ in Cœna Domini, & Sabbati Sancti, in quibus *Gloria in excelsis*, dicitur, quamuis in Officio non sit dictum, *Te Deum*.
4. In Missis Votiuus non dicitur, etiam tempore Paschali, vel infra Octauas, nisi in Missis beatæ Mariæ in Sabbato, & Angelorum: & nisi Missa Votiuua solemniter dicenda sit pro re graui, vel pro publica Ecclesiæ causa, dummodo non dicatur